

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҰҢҒЫШ ПРЕЗИДЕНТІ - ЕЛБАСЫНЫҢ ҚОРЫ

«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ – 2017»

студенттер мен жас ғалымдардың
XII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ – 2017»

PROCEEDINGS

of the XII International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2017»

14th April 2017, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**«Ғылым және білім - 2017»
студенттер мен жас ғалымдардың
XII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2017»**

**PROCEEDINGS
of the XII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2017»**

2017 жыл 14 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2017» студенттер мен жас ғалымдардың XII Халықаралық ғылыми конференциясы = The XII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2017» = XII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2017». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2017. – 7466 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-827-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-827-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2017

5. Анисимова И. И. Уникальные дома (от Райта до Гери) : Учебное пособие по специальности «Архитектура» /. —Архитектура – С, 2009. — 160 с., ил. — ISBN 978-5-9647-0161-3

6. Горшков, А. С. Пути повышения энергоэффективности ограждающих конструкций зданий / А. С. Горшков, И. А. Войков // Сборник трудов II Всероссийской конференции «Строительная теплофизика и энергоэффективное проектирование ограждающих конструкций». – СПб, 2009. – С. 45–48.

ОӘЖ 72.036

ҚАЗАҚ ЖӘНЕ ТҮРІК СӘУЛЕТ ӨНЕРІНДЕГІ ТҮСТІК ШЕШІМІНІҢ ОРНЫ ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ӘСЕРІ

Нағашбекова Гульфаруз Болатқызы

Miss_nara_kz@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, «Дизайн және инженерлік графика» кафедрасының студенті,
Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекші-Ж.М. Абдраманова

Тарихы бір ортадан бастау алатын, түркі тілдес мемлекеттер арасында сәулет өнерінде даму ерекшеліктері мен ұқсастықтарын талдау. Жоба барысында Қазақстан және Кипр жерінде тұрғызылған ғимараттардың сәулет өнеріндегі түстік шешімі мен оның адам өміріне әсері қарастырылады. Әсіресе, ақ түстік шешімнің кең қолдану себебі, адам өмірі мен экологиялық мақсаты мен міндеті, альтернативалық мысал ретінде Хазрет Султан мешіті мен Баухау стилінде орындалған Тель Авив қаласының сәулеттік шешімі алынды.

Түйінді сөздер: сәулеттік орта, киіздің түстік шешімі, баухау мектебі, заманауи стильдік бұрылыс, жасыл экономика.

Хазрет Султан мешіті—Орта Азиядағы ең үлкен мешіт және Қазақстанның үлкен күмбезді ғимараты болып табылады. Архитекторы: Сағындық Жанболатов. Ауданы: 110 000 м² Ғимарат ауданы: 17 700 м² Қабат саны: 3

Мешіттің сәулеттік проек шешімі екі бөлімнен тұрады: авангард және классикалық. Мешіттің бастауы, араб сәулет өнерінен бастау алсадағы, басым архитектуралық шешімі күмбез формасы, мұнара биіктігі мен ою-өрнек стилі, ақышы Қазақ сәулет өнерінен алынды [1].

Біз жас елміз, біз қалыптасу кезеңдерінен өтуіміз керек. Өйткені біз университетте архитектураны оқи бастағанда, алдымен классиканы меңгереміз, содан соң әртүрлі «измы» - модернизм және т.б. Киімде де солай. Елде де солай. Әр елдің классикалық архитектурасы болуы керек, содан соң қазіргі заманғымен айналысу керек. Қазақтарда әдетте қалай? Барлығы бейтарап түстер. Мысалы, қарапайым киіз үй, ішіне кірсең – онда әдемілік. Қазақ өнерінде түрлі түстік шешімдердің палихромдылығын көре аласыздар, алайда түстер таза айқын күйінде кездеспейді – пастельді өзгешелігі бар нәзік реңді. Неге десеңіз, ерте кезде еліміз киізді бояқ ретінде пайдаланды, ал киізден анық, көзге басылатын түс алынбайды. Киіз – ерте заманда табиғи таза күйінде алынған шикізат түрі, әсіресе орта азия мемлекеттерінде кеңінен қолданыста болды. Осы себепті, Хазрет Султан мешітіне жалпы алып, алыстан көз салсақ ақ реңді екенін көреміз, алайда жақындай келе көз сала берсек күлгін түстен ашық сары түске дейінгі түстер реті ашылады.

Астананың архитектурасы өзіндігімен ерекшеленеді, және бұған қазақ архитектура мектебінің де қатысы бар. Иә, мемлекеттік жоспарды жапондық жасады, бірақ 50–60% құрылыс – бұл біздің мамандарымыздың жұмысы. Олар астанамен бірге өсті. Қазір «жасыл» архитектура туралы алда сұрақ тұр, мен ойлаймын, ЕХРО-дан кейін бізде архитектура аясында тамаша серпін болады. Ғимаратты пайдалану үшін біз энергия шығындарын 20%-ға

төмендетуіміз керекпіз. Егер бұл орындалса, онда бұл ел мен халықтың пайдасына шешіледі және ауқымды үнемдеу болады.

Кипр және жақын аймақтарында орналасқан шығыс елдерінде басым тұрғын ғимараттар сәулеті – Баухаус сәулеттік құрылыс стилінде орындалған.

11 сәуір 1999 жылы өмірге келген Израиль жеріндегі, Тель-Авив қаласын альтернатива ретінде алсақ «Ақ түске боялған қала» деген атпен кеңінен бізге танылды. Бұл жерде де біз ақ түстік шешім көреміз. Тель-Авив мен Кипр сәулетінің өз ара ұқсастығын байқап, бір стильде орындалғанын байқаймыз. 1919-1933 жылдар аралығында Баухаус мектебі Германия жерінде кеңінен таныла басталған оқу орны, дизайн өнерінің бастауы болды. Онда әр түрлі мемлекеттен жиналған мамандар мен шеберлер тобы жиналды: америка, германия, орыс және еврей сәулетшілері мен инженерлері. Алайда, Германияның басшылығынан зардап шеккен мектеп мамандар тобы жан-жаққа тарады. Сол уақытты, профессорлық топтың басым көпшілігі Палестина жеріне, Тель-Авив қаласына жер аударып сонда жұмыстарын жалғастырды.

«Сәулетші — ол алдамен инженер, содан соң дизайнер» [2].

Кипр сәулеті - климаты ыстық болған себепті тұрғын үйлері климатқа қолайлы тұрғызылған – төбелері жазық, пендхаус немесе ғимарат үстіне бақша тұрғызуға қолайлы, үлкен ауқымды балкон- теңізге ғажап көрініс ашады, шоқы (выступ) мен күн көзінен қорғаныш жіңішке терезелер [2]. Тұрғызылған ғимараттары тез әрі қымбат емес тұрғызылады. Заманға сай мобильді, әрі керекті функциясымен қамтамасыз етілген. Негізгі материал- темірбетонды каркас, кең ауқымды фасад пен көлемді балкон тұрғызуға қиындықсыз ерік береді. Ғимарат сыртын ақ түспен бояйды, себебі күн көзін шағылдырып, түсуін азайтады.

Ақ түс–қара мен сұр біріккен ахроматикалық түс. Спектр және электромагниттік сәуленің біркелкі күшінің толқын ішінде таралуынан пайда болған көзге көрінетін түс болып табылады. Ақ түс бүкіл түстердің бастамасы болып табылады. Себебі күннен бізге келген сәулелер негізінен ақ түсті. Бірақ атом молекулаларының қозғалуының әсерінен олар бізге жеті түс ретінде келеді. Онымен қоса ең жарық түс.

Жасыл экономика, эко система негізінде орындалған ғимараттық шешім, айналмалы энергия көздері оның ішінде: жел, су, кун, жердің табиғи ресурстарын барынша үнемдеуге маңызды роль атқарып қана қоймай ресурстарды сақтап, келесі ұрпаққа жол ашады. Қазіргі таңда дүниежүзінің көптеген елдері жасыл экономика принципін қабылдаған. Осы мемлекеттердің экономикалық даму саясаты өнеркәсіптік өндіріс өсімін оңтайландыруға және қоршаған ортаға үнемді көзқарасқа негізделеді. 2013 жылдың 1 маусымында Қазақстан Президенті Н. Назарбаев Қазақстан Республикасы «Жасыл экономикаға» өту Тұжырымдамасы жөніндегі Жарлыққа қол қойған болатын.

Осы мәселе аясында Баухау стильдік шешімде орындалған тұрғын үй эко системасына ыңғайлы конструкциялық шешімін көре аламыз. Жоғарыда аталып кеткендей, төбелері жазық, пендхаус немесе ғимарат үстіне бақша тұрғызуға қолайлы, яғни экологиялық жасыл газондар еркін орнатылып, үй ішіндегі ауаны тазартады. Ол дегеніміз, ауа кондиционерлерін аз қолданып, энергия көзін үнемдеп, адам ағзасының дем алу жолдарына септігін тигізеді. Екінші шешім, жазық үй төбесінде күн көзінен энергия алатын батареялар орнату. Ең алдымен электр энергиясын үнемдеп, табиғи жолмен энергия алынады. Шоқы (выступ) мен күн көзінен қорғаныш жіңішке терезелер стилік шешімдің бірден-бір акценті болып табылады. Түйінделетін мәселе, қазіргі заманауи уақытпен қатар жүре тұра экологияға әсерімізді тигізіп қана қоймай, оны үнемдеуге әр біріміз маңызды роль атқаратынымыз. Ең алдымен, болашақта өз тұрғын үйімізді дұрыс тұрғызып, талаптары тұрғылықты жерімізге сайланып жасалуы керек. Содан кейін ғана, стильдік шешімі мен қоршаған ортаға септігін тигізетін жоба шешімін талдау маңызын айқындаймыз.

Қазақ даласында кеңінен қолданылған шикізат түрі – Киізді экологиялық таза, әрі үнемді материал екендігін атап кетерлік жайт. Қазақстан жерінде төрт мезгіл мен климаттың

өзгеруіне байланысты, киіз-жазда ыстықты, қыста-суықты баяу өткізеді де үй ішіндегі температураны біркелкі, қалыпты температурада сақтайды [3].

Экология мәселесі баршамызға ортақ мәселе, мемлекет көптеген оңтайлы Жарлықтар шығаруы немесе ғаламдық Тұжырымдамаларды жүзеге асыруы мүмкін. Осы ұйғарымдар жағдайды өзгертуі немесе Қазақстандағы экологиялық ахуалды жақсартуы мүмкін бірақ тағы бір кішкене; жеке экология бар. Әрбір Қазақстан азаматы қазіргі таңда жеке үйлер, аулалар мен көшелер экологиясы болсын, айналасындағы жағдайға өзі жауапты екенін сезінуі тиіс. Бұл тек экология саласындағы мамандардың қадала қарайтын немесе оқитын мәселесі емес, сонымен қатар, кәсіпкерлер, мемлекеттік қызметкерлер тағы басқа қарапайым азаматтардың да назарында болуына лайық. Осы Тұжырымдаманы жүзеге асыру үш кезеңнен тұрады және қолда бар құжаттар бойынша негізделеді: 2013-2020 жылдарға арналған агроөнеркәсіптік кешенді дамыту бағдарламасы «Агробизнес-2020», 2010-2014 жылдарға арналған ҚР ГПФИИР, 2011-2020 жылдарға арналған білімді дамыту мемлекеттік бағдарламасы, территорияларды дамыту бағдарламасы, мемлекеттік органдардың стратегиялық жоспарларын, 2010-2014 жылдарға арналған «Жасыл даму» салалық бағдарламасы тағы басқа салалық бағдарламалар [4].

Ақ түс сәулет өнерінде бірнеше шешім тапбады- қарапайымдылық, тазалық, нәзіктік әсерін тудырады. Қарапайымдылық – сәулетте форманың қаншалықты таза әрі мінсіз орындалғанын көрсетеді. Алайда тым көп мөлшерде қолданылған ақ түс - сенімсіздік пен бос күйді туғызады.

Агангард әлемінің бірден бір бір тумасы американдандық сәулетші - Ричард Мейер. Мейердың проектік жобасын ақ түстің фасадта қолданысымен ретінен тануға болады. Ричард Мейер - тек ақ түс ғана торшаған ортамен керемет үйлесім табады деп есептеген. Композиттік ғимараттардың, құрылыстардың және сәулет кешендерінің құрылысына түсті саласындағы міндеттері өз түсі ғимаратты немесе әрлеу материалдарын пайдалану арқылы шешіледі, бояу беттерін ғимараттар мен имараттарды салу кезінде, немесе өндіру DER жылы зауытта құрылымдық компоненттері. сәулет түсті мәселесі тығыз ғимараттар мен құрылыстардың жарықтандыру мәселелерімен байланысты. жарық тазалығы, қарапайымдылығы және сезімталдығы - үш атрибуттары сипатталады, сәулет пайдаланылатын, ақ арналған.айқын

Контрасты және белгілі формалары, жарық сезімталдығы - басқа да түстер өзгерістерімен теңдесі жарық пен көлеңке және түрлі-түсті ойлар (жарқылсыз) дәйектілікпен пайда әсерінен Тазалық, ақ жеңіл архитектуралық біржақты рәміздер болып табылады. Көптеген сәулетшілер бұл барлық түстердің ең ақ *architektonischen* болып табылады деп санаймыз. ағаш ғимараттар шыбықтың ұзақ дәстүрге, сондай-ақ бар. Ақ тым көп (бәрі ақ интерьерлер шығыс минимализм, жасау, мысалы, қазір танымал) болса, жалғыздық сезімі пайда болуы мүмкін. көп сондықтан нысандар ақ түсті боялған, өйткені, кем жылу және өзге де неғұрлым ұзақ салқын. Сондықтан, ақ түсті кез келген жарқын егжей сұйылтылған тиіс.Оны, ас ақ жасауға жағымсыз болып табылады, өйткені жайлылық сезімін жоғалады. Ақ жуынатын салқын болып көрінуі мүмкін. Бірақ Ақ кеңсе, өйткені, жақсы шешім болып саналады Ол адалдық және дәлдігін білдіреді.

Психологиясы: Ақ - дүниенің барлық ғылымына қызық әрі толықтай сыры ашылмаған табиғаттық түс. Бұл түс - биология, физика, психология, колористика ғылымдарында кеңінен танымал. Ақ түсті руханилықтың түсі деп қабылдайды. Онымен қоса адамдар ақ түсті материалдық емес әлемнің түсі ретінде қабылдайды.

Періштенің киімінің түсі болып табылады.Ақ түс мейірімділіктің де белгісі болып саналады. Мысалы, ақ ту - достастықтың белгісі, ақ сиқыр - жақсы сиқыр.

Ақ түс - тазалықтың белгісі. Мысалы, қыз-келіншектер ұзату кезінде ақ түсті көйлекті киеді. Бұл болашақта сол қыздың болашағы жарқын болсын дегенді білдіреді.

Ақ түс - тәуелсіздіктің белгісі болып саналады. Мысалы, әскерде адам өз қызметінен босатылғанда оған ақ билет беріледі. Бұл жігіттің тәуелсіз екенін білдіреді.

Адамдар ақ түсті өлімділіктің белгісі деп те санайды. Себебі адам өлген кезде оның терісі сұрлана бастайды. Адамдар бұл белгіні адамның қайтыс болып, жаңа өмір бастағандығының белгісі деп санайды.

Қазақстан мен Түркия екі мемлекет шығу тарихы, тіл, діни наным сенімдерімен өте бір-біріне ұқсас бауырлас мемлекет етіп қарастыра аламыз. Алайда, екі мемлекеттің орналасқан территориясына байланысты, халқының тұрмысы мен сәулеттік шешімдерінің ерекше тұстарын көреміз. Қазақстан жерінде алдымен климаттық жағдайы суық, қатал климатта арналып ғимараттар тұрғызылады [5].

Кипр жерінде керісінше ғимараттары ыстық климатқа арналып тұрғызылады. Заманауи функциясы мен мобильдік реті климатқа ыңғайланады. Айта кетерлік жайт, ол екі мемлекеттің ақ түстік шешімге бірдей назар аударып, ғимарат қолданысынан көре аламыз. Қарапайым адам мән беріп аңғармауы мүмкін, алайда қоршаған ортамыздың түстік шешімі біздің күнделікті өмірімізде маңызы үлкен. Түйінделетін мәселе, қазіргі заманауи уақытпен қатар жүре тұра экологияға әсерімізді тигізіп қана қоймай оны үнемдеуге әр біріміз маңызды роль атқарамыз. Ең алдымен, болашақта өз тұрғын үйіміздің дұрыс тұрғызып, талаптары тұрғылықты жерімізге сайланып жасалуын қадағалау маңызды [6]. Содан кейін ғана, стильдік шешімі мен қоршаған ортаға септігін тигізетін жоба шешімін талдау маңызын көреміз. Түстік шешім адамның еркін қозғалысы мен өзін қолайлы сезінуіне әсерін тигізеді. Осы себепті де біздің халық көп қолданыстағы ортада- ақ түстің реңдерін кеңінен қолданды.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. "Қазақ энциклопедиясы" — Алматы, Қазақстан Республикасы. - 2012.
2. Қ.М.Мәметқазыұлы. ҚР Ұлттық статистика агенттігі // электронды ресурс / <http://www.stat.kz>
3. Е. Ақанбек. 2010-2014 жылдарға арналған «Жасыл даму» бағдарламасы. — Астана, 2010
4. Агеенко Ф. Л. Словарь собственных имён русского языка. М., 2010.
5. Витрувий. Десять книг об архитектуре. Пер. с лат. Ф. А. Петровского
6. Цвет Попурри, 2014 г -Бетти Эдвардс:

УДК 7.05

«ВЛИЯНИЕ СОЦИАЛЬНОЙ РЕКЛАМЫ НА ОБЩЕСТВО»

Нурмаханова Римма Темиргалиевна

Rimma_b2006@mail.ru

Преподаватель кафедры «Дизайн и инженерная графика», ЕНУ им. Л.Н. Гумилева»
Астана, Казахстан

Термин «Социальная реклама» произошло от англ. словосочетания «Social Advertising», и в переводе означает привлечение интереса к существенным проблемам либо явлениям. Это одна из разновидностей рекламы, цель которой кроется в смене моделей социального поведения. Другими словами, это форма неличностного представления, способ распространения социальных идей среди общества. Они, в свою очередь, должны способствовать гуманизации социума в целом, и в покорении новых вершин, обладающих полезностью с точки зрения общественного быта.

Социальная реклама обладает важной стратегической задачей, суть которой кроется в смене поведенческой модели социума, причем не, только к предмету рекламы, но и в создании совершенно новых и непростых ценностей. Объектом такого типа рекламы считается социальный продукт. Он может быть представлен в осязаемом и неосязаемом виде. К таким продуктам чаще всего относят идеи, отношения, а также ценности. Все они должны повлиять на изменение в сознании граждан, а также массовом поведении.